

Талант, який повторити неможливо

2 травня нинішнього року виповнилося б 70 років талановитому українському письменнику-земляку, лауреату премії імені Володимира Кобилянського, номінанту на найвищу літературну відзнаку в жанрі дитячої літератури - премію імені Лесі Українки, багаторічному авторові «Вільного слова», чудовому учителю-історичу Кричильської ЗОШ Сарненського району Леоніду Кулішу-Зіньківу. Обласну літературну премію його імені щорічну вручають авторам за кращі книги для наймолодших у рідному селі незабутнього словотворця. Першими її лауреатами стали Євген Шморгун і Ростислав Солоневський. А цьогоріч їхня відзнака присуджена літературному учневі Леоніда Куліша-Зіньківа, молодому письменнику із Сарненщини Василю Титечку. Пропонуємо читачам роздуми про життя і творчість Леоніда Куліша-Зіньківа рівнянина і Юрія Берези, які увійшли до його книги Публіцистики «Щиріх стріч щемкі плоди».

Над Художнім словом він працював понад півстоліття. Працював натхненно й продуктивно. А головне - його книжки ніколи не залежувалися на полицях. І написав їх майже три десятки, став лауреатом премій імені Володимира Кобилянського, журналу «Перець» та всеукраїнського конкурсу «Байка-2001». Мав би ще чимало здобутків. Якби серце не зупинилося за робочим столом...

Уродженцю села Кричильськ, що в Сарненському районі на Рівненщині, Леоніду Кулішу поталанило неабияк. Бо ж батьками в нього були прості та працюючі, мудрі люди. Особливо неординарною людиною був батько Леоніда – Зінько. До приходу більшовиків колишній учасник Першої світової війни, ветфельдшер, котрий дослужився до унтер-офіцерського звання, мав чимале господарство. Та зробила нова влада з нього колгоспного пастуха, який прославився на все велике село своїм талантом... пересмішника. Старий Зінько так допікав дотепним словом багатьом із нікчемних типів, а почасти навіть владі, що доводилося не раз підставляти свою долю й долю родини під небезпеку опинитися там, де Марко телят пасе.

Але правдами й неправда ми викручувався зі скрутних ситуацій, прикидаючись таким собі чоловічком із вітром у голові. Хоча насправді розумні кричильці цінували талант Зінька Куліша як гумориста-імпровізатора. Цей талант перейняв у батька й син Леонід. Тому й здобув у Луцьку вищу освіту, став учителем історії та прекрасним письменником-гумористом, якого сьогодні заслужено ставлять у ряд із найвідомішими українськими творцями художнього слова, насамперед у царині дитячої літератури, де подібних творців не так уже й густо. Адже творити для дітей - значить мати талант у квадраті, якщо не в кубі.

Найменший читач відразу відчуває лукавність чи нещирість. Відтак не кожен твір, не кажу вже про книжку, приймає до себе. Тому так тішать

творчі успіхи Леоніда Куліша. Саме з написання дитячої книжки «Як горобчик рахував» розпочав наш земляк своє сходження на Парнас. То був 1990 рік. Власне, з дитячих творів розпочалася й літературна стежка Леоніда Куліша, коли навчався у Луцьку на історика. Тоді він зустрів хорошого старшого брата по перу Володимира Лучука, який і порадив літератору-початківцю надіслати рукопис віршів до львівського видавництва «Каменярь».

А потім одна за одною в інших видавництвах з'явилися друком його нові книженята для малят: «Горобці про літо мріють», «Дівонька - кругля голівонька», «Чого мовчала мишка», «Тридцять три сороки», «Кіт чекає на обід»... А між ними - книжки для дорослих любителів колючого слова, яких, гадаю, перераховувати не варто.

З ним охоче працювали художники, читці, співаки, редактори. Автору цих рядків не раз випадала честь разом із Леонідом Кулішем брати участь в літературних вечорах, фестивалях, письменницьких зборах, нарадах...

Леонід Куліш ніколи не робив поспішних висновків, не бігав до істини навпрошки. Чи не тому вони такі прості й зрозумілі, як будь-яка народна мудрість. Тому їх читають і вміщують у навчальні посібники, публікують у газетах, журналах, колективних збірниках, використовують у радіо- й телепередачах, перекладають на мови інших народів. Не так давно в рівненському та тернопільському видавництвах з'явилися друком дві книжки Леоніда Куліша. В них пісні для дітей і дорослих.

І ще одна деталь. Зазвичай свої твори письменники пропонують тому чи іншому видавництву. А ось рукописи Леоніда Куліша видавці, навіть столичні, самі просили для видання. Бо знали, що будуть у виграші. Так вчинило харківське видавництво «Школа», благословивши у світ чудово ілюстровану книжку творів для дітей Леоніда Куліша «Сонячний дощик». Це видання й спонукало письменницьку організацію краю за підтримки харківських видавців пропонувати на здобуття урядової премії імені Лесі Українки за літературно-мистецькі твори для дітей та юнацтва.

На жаль, отримати її талановитому землякові не вдалося. Та вдалося залишити щедрий творчий набуток, гарних вихованців.

Юрій БЕРЕЗА